

MRF 2024.238

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 27. august 2024, j.nr. 22/04758

Ophævet Horsens Kommunes tilladelse efter vandløbslovens § 37, stk. 1, til restaurering af Gudenåen på en strækning fra Vestbirk Vandkraftværk til Bredvad Mølle, da kommunen havde meddelt en ny restaureringstilladelse, som erstattede den påklagede tilladelse.

Horsens Kommune meddelte i februar 2022 tilladelse efter vandløbslovens § 37, stk. 1, til restaurering af Gudenåen på en strækning fra Vestbirk Vandkraftværk til Bredvad Mølle, herunder Bredvad Sø. Projektet omfattede bl.a. en fjernelse af en spærredæmning i nordenden af Bredvad Sø samt etableringen af en dæmning gennem den nuværende Bredvad Sø, hvorefter Gudenåen ville genskabes i den vestlige del af Bredvad Sø i sit oprindelige forløb, og en fremtidig Bredvad Sø skulle opretholdes mod øst. Formålet med projektet var at skabe en forbedret passagemulighed for faunaen ved vandkraftværket i overensstemmelse med vandområdeplanen 2015-2021. Kommunen havde i januar 2022 truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 om ikke miljøvurderingspligt for projektet. Afgørelsen efter vandløbslovens § 37, stk. 1, blev påklaget af en gruppe omboende, der bl.a. anførte, at fjernelsen af spærredæmningen kunne forringe afvandingen ved klagers ejendom ved større

nedbørshændelser, at vandparkering i Vestbirk-søerne ikke længere ville være mulig som følge af den langsgående dæmning i kombination med Gudenåens nye forløb, og at projektet kunne medføre udledning af tungmetaller. Klager anførte endvidere, at screeningsafgørelsen ikke længere var dækkende for projektet, da projektet efterfølgende var ændret. Miljø- og Fødevareklagenævnet havde i **MRF 2022.210 Mfk** afslået kommunens anmodning om at ophæve den opsættende virkning af klagen. Under sagens behandling meddelte kommunen i februar og august 2024, at tilladelsen var erstattet af en ny tilladelse efter vandløbslovens § 37, stk. 1, til et justeret restaureringsprojekt i Gudenåen fra [vej1] til Vestbirk Vandkraftværk, hvilket også blev påklaget af klager. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) fandt herefter, at den påklagede tilladelse var uaktuel, da kommunen havde meddelt en ny tilladelse, som erstattede den påklagede tilladelse. Nævnet ophævede på den baggrund den påklagede tilladelse.

Kommentar: Kommunens tilladelse fra februar 2024 blev afgjort af klagenævnet den 20. december 2024 (j.nr. 24/03101), hvor tilladelsen blev stadfæstet. Afgørelsen vil blive bragt på MRF.

Ophævelse af afgørelse i sag om restaurering af Gudenåen ved Bredvad Sø i Horsens Kommune

Sag: 22/04758

Dato: 27. august 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens § 37, stk. 1, jf. 80, stk. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Horsens Kommunes afgørelse af 15. februar 2022 om restaurering af Gudenåen på en strækning fra Vestbirk Vandkraftværk til Bredvad Mølle, beliggende matr. nr. [Matrikelnummer1] m.fl.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 14. marts 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en gruppe omboende.

Klager har navnlig anført, at

- fjernelse af spærredæmningen kan forringe afvandingen ved klagers ejendom ved større nedbørshændelser, som vil blive mere almindeligt forekommende på grund af klimaforandringer,
- konstruktionen med en langsgående dæmning gennem Bredvad Sø i kombination med Gudeåens nye forløb medfører, at vandparkering i Vestbirsøerne ikke længere er muligt,
- projektet kan medføre udledning af tungmetaller, og
- screeningsafgørelsen efter miljøvurderingsloven ikke længere er dækkende for projektet, da projektet efterfølgende er blevet ændret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 15. juli 2022 truffet afgørelse om afslag på Horsens Kommunes anmodning om at ophæve den opsættende virkning af klagen.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Horsens Kommune har den 15. februar 2022 truffet afgørelse om restaurering af Gudenåen på en strækning fra Vestbirk Vandkraftværk til Bredvad Mølle, herunder ved Bredvad Sø. Afgørelsen er truffet i medfør af vandløbslovens § 37.

Det fremgår af afgørelsen, at projektet skal udføres, fordi der ifølge vandområdeplanen 2015-2021 skal skabes forbedret passagemulighed for faunaen i Gudenåen ved Vestbirk Vandkraftværk.

Af projektbeskrivelsen fremgår det, at projektet bl.a. omfatter en fjernelse af spærredæmningen i nordenden af Bredvad Sø, så der skabes fri faunapassage i Gudenåen. Derudover etableres der en dæmning gennem den nuværende Bredvad Sø, hvorefter Gudenåen genskabes i den vestlige del af Bredvad Sø i sit oprindelige forløb, og en fremtidig Bredvad Sø opretholdes mod øst.

Det fremgår endvidere af sagen, at Horsens Kommune den 26. januar 2022 i medfør af miljøvurderingslovens § 21[4] har truffet afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurdering, idet projektet efter kommunens vurdering ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

2.2 Nye oplysninger under sagens behandling

Horsens Kommune har den 9. februar 2024 truffet afgørelse om tilladelse i medfør af vandløbsloven § 37 til et restaureringsprojekt i Gudenåen fra [Vej1] til Vestbirk Vandkraftværk.^[5] Projektet består bl.a. af fjernelse af to spærringer ved henholdsvis Bredvad Sø og Vestbirk Vandkraftværk, hvorved der genskabes en 9 km lang strækning af Gudenåen, hvor der sikres optimal og fri faunapassage. Ved Bredvad Sø består projektet navnlig i, at spærredæmningen i nordenden delvist borttages og at søen deles ved etablering af en langsgående dæmning. Arealet øst for dæmningen bibeholdes som sø, og vest for den langsgående dæmning genetableres Gudenåen i sit oprindelige tracé. Ved Vestbirk Vandkraftværk fjernes den spærring, som det kraftige stryg i dag udgør med et fald på 25 ‰ på Gudenåens hovedløb. Nedstrøms kraftværket genskabes ca. 850 m oprindelig og uforstyrret Gudenå, der har ligget tørlagt i 100 år. Denne afgørelse er ligeledes påklaget af klager.^[6]

Den 20. august 2024 har Horsens Kommune på foranledning af Miljø- og Fødevarerklagenævnet oplyst, at den nye tilladelse af 9. februar 2024 træder i stedet for og erstatter tilladelsen af 15. februar 2022, og at kommunen derfor ønsker at trække den tidligere meddelte tilladelse til restaurering af Gudenåen i Bredvad Sø tilbage.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Horsens Kommune har den 15. februar 2022 meddelt tilladelse til restaurering af Gudenåen ved Bredvad Sø.

Horsens Kommune har efterfølgende den 9. februar 2024 meddelt tilladelse til restaurering af Gudenåen fra [Vej1] til Vestbirk Vandkraftværk, som ligeledes omfatter Bredvad Sø.

Horsens Kommune har den 20. august 2024 meddelt Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at kommunens tilladelse af 9. februar 2024 træder i stedet for og erstatter tilladelsen af 15. februar 2022.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at den påklagede afgørelse er uaktuel, hvorfor nævnet ophæver Horsens Kommunes afgørelse af 15. februar 2022.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Horsens Kommunes afgørelse af 15. februar 2022 om restaurering af Gudenåen på en strækning fra Vestbirk Vandkraftværk til Bredvad Mølle, beliggende matr. nr. [Matrikelnummer1] m.fl.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

[5] Horsens Kommunes sagsnr. 06.02.25-K08-34-23.

[6] Miljø- og Fødevareklagenævnets klagenr. 1059382.

Lovområder:

Vandløbsloven